

W celu realizacji ustawowych uprawnień byłych pracowników zakładów przetwórstwa azbestu prowadzony jest program okresowych badań lekarskich „Amiantus”. Programem objęci są pracownicy 28 zakładów wymienionych w załączniku do Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest.

Osoby te uzyskały uprawnienia do bezpłatnych okresowych badań lekarskich, bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie, korzystania raz w roku z bezpłatnego leczenia uzdrowiskowego.

Badania przeprowadzane są przez wojewódzkie ośrodki medycyny pracy właściwe terytorialnie ze względu na miejsce prowadzenia działalności zakładu.

Koordynacja programu: Ośrodek Referencyjny Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego związanych z Azbestem, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, wies@imp.lodz.pl; tel.: (42) 631 45 62.

Uwaga: Każdy pracownik z udokumentowanym zawodowym narażeniem na pył azbestu ma prawo do bezpłatnych profilaktycznych badań lekarskich do końca życia. O uznaniu choroby zawodowej orzeka lekarz specjalista medycyny pracy, zatrudniony w poradni chorób zawodowych. Decyzję administracyjną o stwierdzeniu choroby zawodowej wydaje Państwowy Inspektor Sanitarny.

Obecnie w naszym kraju od 2002 roku realizowany jest „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, który został zaktualizowany przez Radę Ministrów w 2009 roku.

Program ma na celu minimalizację negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju poprzez stopniowe usunięcie i unieszkodliwienie wszystkich wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

Zadaniem Programu jest także upowszechnianie wiedzy dotyczącej szkodliwości azbestu oraz procedur bezpiecznego postępowania przy użytkowaniu oraz usuwaniu wyrobów zawierających ten surowiec.

Koordinator „Programu oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”, Ministerstwo Gospodarki, Departament Instrumentów Wsparcia: sekretariatDIW@mg.gov.pl

Więcej informacji na temat szkodliwości azbestu:
Ministerstwo Gospodarki – www.mg.gov.pl
Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi –
www.imp.lodz.pl

*Ulotka sfinansowana ze środków Ministerstwa Gospodarki
w ramach „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu
na lata 2009–2032”*

AZBEST

ZAGROŻENIE
DLA CIEBIE
TWOICH NAJBLIŻSZYCH
I OTOCZENIA

WSPÓLNIE ZADBAJMY O NASZE BEZPIECZEŃSTWO

■ Dlaczego azbest stanowi zagrożenie dla Twojego zdrowia?

Azbest jest substancją rakotwórczą, a zdemontowane wyroby zaliczają się do odpadów niebezpiecznych.

Jeżeli w powietrzu, którym oddychasz znajduje się azbest, to podczas wdychania, wnika on z powietrzem do płuc, gdzie się gromadzi i zalega wywołując poważne schorzenia. Niewidoczne gołym okiem włókna azbestu są praktycznie niezniszczalne. Im więcej jest włókien azbestu w powietrzu i dłuższy czas przebywania w zanieczyszczonym azbestem środowisku, tym większe jest ryzyko zachorowania. Należy pamiętać, iż szczególnie narażone są dzieci i młodzież.

Azbest jest przyczyną nowotworów złośliwych – raka płuca i międzybłoniaka opłucnej. Nowotwory spowodowane azbestem rozwijają się zwykle po kilkunastu latach od momentu narażenia. Palenie papierosów dodatkowo sprzyja rozwojowi tych nowotworów.

W świetle dotychczasowych badań wchłanianie azbestu drogą pokarmową nie stanowi ryzyka dla zdrowia człowieka.

■ W jakich sytuacjach azbest jest niebezpieczny?

Azbest jest groźny gdy jego włókna uwalniają się z wyrobów do powietrza atmosferycznego. Może się tak stać w wyniku działania różnych czynników:

- korozji płyt azbestowo-cementowych, która wzrasta wraz z upływem lat ich użytkowania,
- uszkodzeń mechanicznych wyrobów: łamanie, kruszenie, cięcia, wiercenia, przemieszczania (tarcia), zrzucania z wysokości podczas prac rozbiórkowych,
- demontażu lub uszkodzeń innych wyrobów azbestowych takich jak izolacje, ścianki ogniotwale, części instalacji elektrycznych i ciepłowniczych.

Wyroby azbestowe w dobrym stanie technicznym, zabezpieczone w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowią zagrożenia dla zdrowia.

■ Dlaczego wykonujemy pomiary stężeń włókien azbestu w powietrzu?

Całkowity zakaz importu azbestu, produkcji i obrotu wyrobów azbestowych obowiązuje w krajach Unii Europejskiej od 1 stycznia 2005 roku, w Polsce praktycznie od 1998 roku. Nadal jednak istnieje problem zagrożenia nowotworami powodowanymi azbestem, ze względu na powszechne jego zastosowanie w naszym najbliższym otoczeniu. W Polsce największe zagrożenie zanieczyszczenia powietrza azbestem stanowią powszechnie stosowane w przeszłości azbestowo-cementowe materiały budowlane.

Celem pomiarów jest ocena bezpieczeństwa badanego obszaru poprzez określenie zawartości włókien azbestu w powietrzu. Pomiary służą także wskazaniu źródeł emisji pyłu, które w przypadku przekroczenia dopuszczalnych wartości wymagają natychmiastowej interwencji. Dzięki gromadzonemu wynikowi możliwe jest opracowywanie map poziomu stężenia włókien azbestu w powietrzu komunalnym w różnych obszarach. Szczególnie ważna jest kontrola miejsc składowania odpadów azbestowych, rejonów oddziaływania byłych zakładów przetwórstwa azbestu oraz bieżących prac rozbiórkowych materiałów zawierających azbest.

■ Jeśli azbest jest w Twoim otoczeniu

Jeśli materiały zawierające azbest (eternit, płyty elewacyjne, elementy izolacyjne) znajdują się na terenie Twojej posesji jesteś prawnie zobowiązany do powiadomienia o ich rodzaju i ilości wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Odpowiednie formularze są dostępne w urzędach gmin, powiatów lub w urzędach wojewódzkich. W zależności od stanu technicznego wyrobów, pracownicy urzędów wskażą dalszą drogę postępowania.

■ Jak bezpiecznie usuwać azbest?

Usuwanie azbestu zajmują się wyspecjalizowane w tym zakresie firmy, stosujące odpowiedni sprzęt, odzież ochronną oraz posiadające wymagane prawem zezwolenia.

Podstawą bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest jest zapobieganie emisji pyłu azbestu poprzez:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- używanie wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych,
- demontaż wyrobów w miarę możliwości w całości, unikając destrukcji mechanicznej,
- wykonanie prac z dużą ostrożnością, bez uszkodzeń płyt eternitowych,
- bezwzględny zakaz niszczenia odpadów azbestowych, ich kruszenia, miażdżenia, swobodnego zrzucania z wysokości,
- szczelne opakowanie odpadów azbestowych w grubą folię (nie mniej niż 0,2 mm) o wytrzymałości uniemożliwiającej jej rozdarcie,
- oznakowanie odpadów azbestowych według ustalonego wzoru i ich wywiezienie na specjalnie do tego celu przystosowane legalne składowiska
- sprzątnięcie terenu wykonywania robót z maksymalną starannością z wykorzystaniem metod tłumiących pył, jak wilgotne szmaty, ręczniki czy mokre mopy. Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho.